

**ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ PSİKOLOJİ ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI TEZ DÖNEMİ
SIK SORULAN SORULAR VE CEVAPLARI¹**

Tez aşamasına geçmek için hangi şartları yerine getirmem gerekiyor?

Öğrencinin tez aşamasına geçebilmesi için:

→ En az **iki yarıyıl ders almış** olması

→ İlgili programın tüm derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlamış olması gerekir.

İstisna: Yatay geçiş veya özel öğrenci olarak alınan derslerin saydırılması durumunda “iki yarıyıl ders alma” şartı aranmaz.

Tez dönemine geçtim, ne yapmalıyım?

Prothesis seminer nedir?

Tez dönemine geçen öğrenciler için **ilk dönemin üçüncü haftasında** Prothesis Semineri düzenlenir. Seminerin amacı, öğrencilerin tezleri hakkında yalnızca savunma sırasında değil, tezi şekillendirirken de farklı hocalardan geribildirim alarak çalışmalarını geliştirmelerine katkı sağlamaktır.

Öğrencinin, danışmanı ile birlikte **ilk hafta içinde Lisansüstü Öğrenci Koordinatörleriyle iletişime geçerek adını ve sunum başlığını bildirmesi gerekir**. Koordinatör, bu bilgilere göre dönemin **ikinci haftasında seminer dizisini oluşturur** ve duyurur. O dönem koşulları sağlayan öğrenciler sunumlarını arka arkaya yapar.

- Prothesis semineri kapsamında öğrenciden yazılı bir metin istenmez.
- Sunum süresi 15 dakika, geribildirim süresi 15 dakikadır.
- Sunumda öğrencinin özellikle tezin amacını, yöntemini ve beklenen katkılarını aktarması beklenir.

Tez önerisi nedir ve tez önerisini ne zaman vermeliyim?

Tez önerisi, tezin amacı, yöntemi ve çalışma planını içeren belgedir. Özellikle yöntem bölümü, tezin nihai hâline en yakın ve ayrıntılı şekilde yazılmalıdır.

Öğrenci, derslerini tamamladığı dönemi takip eden **en geç ikinci yarıyılın sonuna kadar** tez önerisini enstitüye sunmalıdır. Örneğin, bahar döneminde derslerini tamamlayan öğrenci, tez önerisini en geç bir sonraki bahar dönemi sonuna kadar teslim etmelidir.

¹ Bu belge Eylül 2025'te [Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği](#)'ne göre hazırlanmıştır. Güncel bilgiler için Üniversite internet sitesinde yer alan yönetmeliği takip etmelisiniz.

Tez önerisi için, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün web sitesinde yer alan **Tez Önerisi Formu** doldurularak Ana Bilim Dalı Sekreterliğine iletilmelidir. Başvuruya **yabancı dil sınav belgesi** ve **transkript** eklenmelidir.

Tez konusu, enstitü yönetim kurulunun onayıyla kesinleşir.

İkinci tez danışmanı nasıl belirlenir?

Danışmanın onayıyla ikinci tez danışmanı atanabilir. Bunun için Enstitü web sitesinde yer alan **İkinci Tez Danışmanı Atama Formu** doldurulmalı ve Ana Bilim Dalı Başkanlığına teslim edilmelidir. Form, Ana Bilim Dalı Başkanlığı aracılığıyla enstitüye iletilir.

Not: Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz.

Tez konumu değiştirebilir miyim?

Enstitüye daha önce tez önerisini teslim eden öğrenciler, danışmanının onayı doğrultusunda tez konusu veya başlığını değiştirmek isterse, AYBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün web sitesinde yer alan **Yüksek Lisans Tez Başlığı Değişikliği Formu** ve yeniden **Tez Öneri Formunu** doldurarak Ana Bilim Dalı Sekreterliğine teslim etmelidir.

Tez savunma jürisinin oluşturulabilmesi için hangi şartların sağlanması gerekir?

Jürinin oluşturulabilmesi için aşağıdaki kriterlerden **en az birinin** sağlanması gerekir:

- Tezle ilgili bir bildirinin ulusal ya da uluslararası konferans, kongre veya sempozyumda poster ya da sözlü olarak sunulmuş olması,
 - Tezle ilgili bir bilimsel makalenin ulusal ya da uluslararası hakemli bir dergide yayıma kabul edilmiş/yayımlanmış olması
-

Tezimi savunmaya hazır hale getirmek için neler yapmam gerekiyor?

Öğrenci, AYBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün web sitesinde yer alan **Yüksek Lisans Tez Yazım Kılavuzu** kurallarına uygun şekilde yazdığı tezini danışmanına sunmalıdır.

Danışman benzerlik raporu alır öğrenciye iletir.

Öğrenci, **benzerlik raporunu**, **Jüri Atama Formu** ile birlikte Ana Bilim Dalı Başkanlığı aracılığıyla enstitüye iletmelidir.

Öğrenci **tezle birlikte benzerlik raporunu jüri üyelerine göndermeli** ve **Jüri Üyelerine Tez Teslim Tutanağı** formunu kullanarak teslimi belgeleyip jüri üyelerinin **imzalarını almalıdır**.

Jüri üyeleri, tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunmasına alır.

Gönderim Süresi: Jüri üyelerinin tezi yeterli zamanda değerlendirebilmesi için, öğrencinin tez taslağını savunma tarihinden en az 15 gün önce jüri üyelerine göndermesi beklenmektedir.

Öğrenci, tezini jüri önünde **sözlü olarak** savunur.

Benzerlik oranı ve yapay zeka kullanımı hakkında bilmem gerekenler nelerdir?

Benzerlik raporu için öğrencinin danışmanı ile iletişime geçmesi gerekir. Danışman benzerlik raporu alır öğrenciye iletir. Öğrencinin tez savunmasına girebilmesi için benzerlik oranının %20'nin altında olması gerekmektedir.

Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) Kullanımı: Öğrenci, tez yazım aşamasında üretken yapay zeka kullanımı hususunda Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zeka (ÜYZ) Kullanımına Dair Etik Rehber'i incelemeli ve rehberde belirtilen etik kurallara uygun şekilde hareket etmelidir.

Bu etik rehberde, veri analizinde hazır ÜYZ kullanımı tavsiye edilmemektedir. Ayrıca, ÜYZ (metin/görsel) veri etiketleme sonrası araştırmacının son kontrolleri yapması gereklidir. Son olarak, çeviri ve dil kontrolünde ÜYZ'nin kullanılabilmesi, fakat bu kullanım sonrası içeriğin nihai sorumluluğunun yazara ait olduğu vurgulanmaktadır.

Etik rehberine ulaşmak için tıklayın.

Raporda bir intihal tespit edilirse, durum enstitü yönetim kuruluna iletilir.

Tez jürimi nasıl oluşturabilirim?

Jüri üyeleri, öğrencinin tez konusuna uygun olarak danışman hocasıyla birlikte belirlenir.

AYBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün web sitesinde yer alan **Yüksek Lisans Tez Sınav Jürisi Atama Formunun** doldurulması gerekir. **Form ile birlikte, yüksek lisans sürecinde yapmış olduğu bilimsel bir yayına veya sunduğu bildiriye dair kanıtlayıcı belge ve Benzerlik Raporu eklenmelidir.**

Jüri şu şekilde oluşturulur:

- Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı, en az biri de kurum dışından olmak üzere **üç öğretim üyesinden** oluşur.
- Jürinin üç kişiden oluşması durumunda ikinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz.
- **2 yedek üye:** Biri aynı Ana Bilim/bilim dalından, diğeri kurum dışından seçilir.

Jüri için gerekli onayların alınması ve uygun tarihlerinin ayarlanması uzun zaman almaktadır. Bu nedenle öğrencinin, Jüri Atama Formunu doldururken sürece geniş bir vakit ayırması önem arz etmektedir.

Tez savunma jürisi atanan öğrenciler, sınav öncesi tez taslağı ve benzerlik raporunu jüri üyelerine teslim etmelidir. Teslim ettiğini, **Jüri Üyelerine Tez Teslim Tutanağı** ile belgeleyip imza almalıdır.

Öğrenci, benzerlik raporu için tez danışmanıya görüşmelidir.

Öğrenci, Jüri Atama Formunu Ana Bilim Dalı Başkanlığına teslim ettiğinde, bölüm sekreteri öğrencinin tez başlığını, danışman bilgisini, savunma tarihini ve yer bilgilerini Lisansüstü Öğrenci Koordinatörü Asistanına iletir. **Savunma tarihleri, Lisansüstü Öğrenci Koordinatörü Asistanı tarafından lisansüstü mail grubu ve/veya sosyal medya kanallarında, savunmadan bir hafta önce duyurulur.** Savunma toplantısı; katılmak isteyen öğretim elemanlarına, lisansüstü öğrencilere ve alandaki uzman dinleyicilere açıktır.

Tezimi ne zaman ve nasıl savunmalıyım?

Jüri üyelerine tez teslim edildikten **en geç bir ay içinde**, jüri toplanarak öğrenciyi **tez savunmasına** alır.

Tez savunmaların her yarıyıl akademik takvimde belirtilen son tarihe kadar tamamlanması gerekir.

Savunma toplantısı; öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alandaki uzman dinleyicilere **açıktır**.

Öğrenci, çalışmasını 20 dakikayı aşmayacak şekilde özetler ve ardından komite üyelerinin sorularını yanıtlar.

Savunma Dili: İngilizcedir.

Hazırlık: Öğrencinin sunuma, tartışmaya ve savunmaya hazırlıklı gelmesi, kendinden emin bir şekilde sunum yapması beklenir.

Sorular: Öğrenciye yöneltilecek sorular, doğrudan tez çalışmasıyla ilgili olabileceği gibi, alana ilişkin sorular ve istatistik/araştırma yöntemleri gibi genel bilgileri sınav soruları da içerebilir. Adayın alan konusunda genel bir anlayış geliştirmiş olduğunu ve akademik düşünme becerilerini geliştirdiğini göstermesi beklenmektedir.

Cevaplama Tarzı: Öğrencinin, sorulan sorulara “bence” gibi kişisel ifadeler yerine, kuramlar ve literatür bilgisine dayalı yanıtlar vermesi beklenmektedir.

Yer:

- Savunmalar **Cinnah Yerleşkesi** veya **Esenboğa Yerleşkesi**'ndeki toplantı odalarında yapılır.
- Öğrencinin, komite üyelerinin uygunluğunu dikkate alarak sınav tarihini belirlemesi ve ardından oda rezervasyonu yapması gerekmektedir. Oda rezervasyonu için ilgili idari personel ile iletişime geçilmelidir.

Cinnah Yerleşkesi → Çetin Memiş | Tel: 0 (312) 906 1316

Esenboğa Yerleşkesi → Halil İbrahim Engin | Tel: 0 (312) 906 1461

Savunma günü neler yapmalıyım ve nelere dikkat etmeliyim?

Gerekli Belgeler: Öğrencinin savunma günü, AYBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün web sitesinde yer alan aşağıda adı geçen belgeleri çıktı alarak yanında getirmesi gerekmektedir:

- **Yüksek Lisans Tez Savunma Sınavı Tutanak Formu** (her jüri üyesi için birer adet)
- **Tez İnceleme ve Değerlendirme Formu** (her jüri üyesi için birer adet)
- (Daha önceden imzalanmış) **Jüri Üyelerine Tez Teslim Tutanağı**

Belgeler, savunma sonrasında jüri üyelerine imzalatılmalıdır.

Savunma sonrasında, öğrencinin belgeleri **3 iş günü içinde** Ana Bilim Dalı başkanlığına teslim etmesi ve bölüm sekreterinin evrakları tutanakla enstitüye ilemesi gerekmektedir.

Not: Sürecin zamanında tamamlanması öğrencinin sorumluluğundadır.

Teknik Hazırlık: Öğrenci, savunma öncesinde projeksiyon cihazını çalıştırarak olası teknik sorunları gidermeli ve cihazın düzgün çalıştığından emin olmalı, olası teknik aksaklıklarda sunum öncesinde yetkililerden yardım almalıdır.

İkram: Savunma esnasında isteğe bağlı olarak çay ve kuru pasta gibi küçük ikramlar hazırlanabilir. Ancak, ikramın tercih edilmesi durumunda, ikramların sade ve abartısız olmasına özen gösterilmelidir.

Savunmada jüri hangi kararları verebilir?

Savunma tamamlandıktan sonra jüri, **dinleyicilere kapalı olarak** toplanır ve salt çoğunlukla şu üç karardan birini verir:

1. **Kabul** → Öğrenci başarılı sayılır.
2. **Düzeltilme** → Jüri kararı ile tez çalışmasında düzeltme istenebilir. Öğrenci, en geç **3 ay içinde** gerekli değişiklikleri yaparak **aynı jüri önünde** yeniden savunma yapar. İkinci savunmada da başarısız olursa, üniversite ile ilişkisi kesilir.
3. **Ret** → Öğrencinin üniversite ile ilişkisi kesilir.

Tezi reddedilen öğrenci Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne dilekçe ile başvurması halinde gerekli koşulları sağlamak kaydıyla **tezsiz yüksek lisans diploması alabilir**. Bu durumda ayrıca bir dönemlik harç ücreti ödemesi gerekir. Harç ücreti Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı tarafından sisteme yansıtılır.

Diplomamı alabilmek için hangi işlemleri yapmam gerekiyor?

1. Öğrenci, tezini **Yüksek Lisans Tez Yazım Kılavuzuna** uygun hazırladığından emin olmalı, şekil kontrolü için tezini **PDF formatında** Enstitüye e-posta ile göndermelidir (sbe@aybu.edu.tr). Ortalama yanıt süresi resmî tatiller hariç 1–2 gündür.
2. Öğrenci, tez için baskı almadan önce danışmanı ve jüri üyeleriyle iletişime geçmelidir. Eğer tezin basılı bir kopyasını istiyorlarsa onlar için de ek baskı almalı ve taraflarına iletmelidir.
3. Öğrenci savunma tarihinden itibaren 1 ay içinde (son gün resmî tatile denk gelirse takip eden ilk iş günü) aşağıdaki belgeleri enstitüye teslim etmelidir:
 - **Ciltlenmiş en az 3 kopya tez**
 - **Tezin bir kopyasının yer aldığı CD**
 - **Mezuniyet Dilekçesi**
 - **Tez Veri Giriş Formu (2 Adet)**
 - **Tez Teslim ve Yayım İzin Formu**
 - **Tez Yazım Kuralları Kontrol Formu**
 - **Tezin Veri Tabanına Erişimin Kısıtlanması Formu**
 - Öğrencinin mezun olacağı yarıyılıda notu girilmemiş dersi varsa **Not Düzeltme Formu** formu sunmalıdır.

Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine bu süreyi **en fazla 1 ay** uzatabilir. Bunun için AYBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün web sitesinde yer alan **Tez Teslimi İçin 1 Aylık Ek Süre Talebi Formunun** doldurulması gerekir.

4. Tezi uygun bulunan öğrenci **diplomasını almaya hak kazanır**.

Yukarıdaki gereklilikler **yerine getirilmediği takdirde** öğrenci diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresi dolmuşsa **üniversite ile ilişkisi kesilir**.

Not: Mezuniyet tarihi, tezin jüri tarafından imzalanmış nüshasının enstitüye teslim edildiği tarihtir.

Tezin tesliminden itibaren 3 ay içinde tezinin bir kopyası elektronik ortamda, enstitü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

Tez savunması sonucunda başarılı bulunan tezin fikri mülkiyet hakkı, aksi belirtilmedikçe Üniversiteye aittir.

Öğrencilerimize Başarılar Dileriz.
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Psikoloji Ana Bilim Dalı